

Kenmerken en risico's van beleggen

De Vries Investment Services B.V.

DE VRIES INVESTMENT SERVICES

June 21, 2017

Opgesteld door: ing. Jan de Vries RBA

Kenmerken en risico's van beleggen

De Vries Investment Services B.V.

Inleiding

Het is de doelstelling van De Vries Investment Services om haar klanten de best mogelijke beleggingsoplossing te bieden.

De Vries Investment Services heeft haar beleggingsfilosofie gebaseerd op de meeste moderne wetenschappelijke inzichten. Deze beleggingsfilosofie wordt 'evidence-based' beleggen genoemd.

Inhoudsopgave

Inhoud

INLEIDING	1
INHOUDSOPGAVE	2
DE RISICO'S VAN BELEGGEN	3
BESCHRIJVING VAN DE VERSCHILLENDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN	3
AANDELEN	3
CERTIFICATEN VAN AANDELEN	3
OBLIGATIES	3
CONVERTEERBARE OBLIGATIES	4
BELEGGINGSFONDSEN	4
ALTERNATIEVE BELEGGINGEN	5
WARRANTS	5
OPTIES	5
HET KOPEN VAN EEN OPTIE	6
HET SCHRIJVEN VAN EEN OPTIE	6
TERMIJNCONTRACTEN	6
FINANCIËLE INSTRUMENTEN MET HEFBOOMWERKING	8
OVERIGE FINANCIËLE INSTRUMENTEN	8
KENMERKEN VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN DAARAAN VERBONDENSPECIFIEKE RISICO'S	9
LIQUIDITEITSRISICO	9
VALUTARISICO	9
KOERS- EN MARKTRISICO	10
FAILLISEMENTSRISSICO	10
DEBITEUREN- OF KREDIETRISICO	10
RENTERISICO	10
OVERIGE RISICO'S	11

De risico's van beleggen

Beleggen is nooit zonder risico. Dit geldt voor alle soorten beleggingen en vormen van beleggen. Zelfs bij een zeer defensief risicoprofiel kunnen negatieve rendementen worden behaald. De mate van risico is afhankelijk van de aard en kenmerken van de belegging. In het algemeen geldt dat een belegging met een hoger verwacht rendement, hogere risico's met zich meebrengt.

De informatie in dit document is niet toegesneden op een persoonlijke of individuele situatie. Het doel van dit document is om een globaal beeld te geven van de risico's van beleggen. Het is niet mogelijk om voor iedere individuele belegging alle specifieke risico's te behandelen. Dit document geeft dus geen uitputtende beschrijving van de risico's die zijn verbonden aan beleggen. Indien u meer informatie over de kenmerken en risico's van beleggen wilt neem dan contact met ons op.

Beschrijving van de verschillende financiële instrumenten

Aandelen

Aandelen zijn deelnemingen in het aandelenkapitaal van een vennootschap. De koers van het aandeel zal sterk fluctueren naarmate de winstverwachtingen van de onderneming onzeker zijn. De koers is vooral afhankelijk van macro-economische ontwikkelingen, nieuws over de onderneming en/of de sector en het dividendbeleid. De opbrengst van een aandeel zal per type onderneming sterk verschillen. Aandelen bieden daarbij een onzeker rendement waarbij u de kans loopt uw gehele inleg te verliezen. Ingeval van een faillissement worden de aandeelhouders achtergesteld aan de overige schuldeisers.

Certificaten van aandelen

Certificaten van aandelen zijn effecten die originele aandelen vertegenwoordigen. De aandelen zelf zijn meestal in beheer bij een administratiekantoor. Certificaathouders zijn als het ware gerechtigd in de onderliggende aandelen. Niet alle rechten die zijn verbonden aan aandelen, zijn ook van toepassing op certificaten van aandelen. Vaak is bijvoorbeeld het aan aandelen verbonden stemrecht beperkt. De risico's zijn in principe dezelfde als de risico's die verbonden zijn aan gewone aandelen.

Obligaties

Een obligatie is een schuldbewijs uitgegeven door een overheidsinstelling of onderneming. De koper van een obligatie leent de uitgever van een obligatie een bedrag tegen een van te voren overeengekomen periode tegen een vastgesteld rentepercentage. Een uitzondering hierop is de zero-coupon obligatie. Deze obligatie keert geen rente gedurende de looptijd uit. Het rendement op deze obligaties wordt verkregen uit het verschil tussen de aanschafkoers en de latere aflossingskoers.

Er bestaat een grote variëteit aan soorten obligaties. Deze bijzondere vormen kunnen betrekking hebben op de wijze van rentebetaling, de wijze van aflossing, de wijze van uitgifte en bijzondere leningsvoorwaarden. Het rendement op de obligatie kan bijvoorbeeld (mede) afhankelijk worden gesteld van de geldende rentestand (voorbeelden zijn surplusobligaties en rente-indexobligaties) of van de winst van de instelling die de obligatie heeft uitgegeven (zoals winstdelende obligaties en inkomstenobligaties).

Een belegging in obligaties draagt risico's met zich mee. Het risico van de obligatie komt tot uitdrukking in de geldende markttrente en de kredietwaardigheid van de uitgevende instelling. Een stijgende markttrente zal doorgaans een daling van de koers van de obligatie tot gevolg hebben en vice versa. Bij een daling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instelling loopt u een groter risico dat niet wordt voldaan aan de betaling van rente en aflossing van de obligatie. In geval van een faillissement zal een obligatiehouder worden vooropgesteld aan de aandeelhouder bij een eventuele uitkering aan de schuldeisers. Over het algemeen geldt dat de koers van een obligatie minder fluctueert dan de koers van een aandeel. Ook obligaties bieden een onzeker rendement waarbij u de kans loopt uw gehele inleg te verliezen.

Converteerbare obligaties

De converteerbare obligatie is een obligatie die gedurende de zogenaamde conversieperiode tegen de conversiekoers onder bepaalde voorwaarden, meestal op verzoek van de belegger, kan worden omgewisseld tegen aandelen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen 'convertibles' en 'reverse convertibles'. Een 'convertible' is een obligatielening die onder bepaalde voorwaarden kan worden ingewisseld in een ander soort effect, meestal aandelen. Een 'reverse convertible' is het spiegelbeeld van 'convertible'. De uitgevende instelling heeft de keuze om aan het eind van de looptijd een vooraf vastgesteld aantal aandelen of het nominale bedrag uit te keren.

De converteerbare obligatie vertoont kenmerken van zowel een obligatie als van een aandeel. Voor de risico's wordt daarom verwezen naar de risico's die zijn verbonden aan deze financiële instrumenten.

Beleggingsfondsen

Door te beleggen in een beleggingsfonds kunt u een spreiding van uw beleggingsportefeuille bereiken die anders slechts met een aanzienlijk groter vermogen te bereiken valt. Met behulp van een beleggingsfonds heeft u tevens de mogelijkheid om in financiële instrumenten te beleggen die voor de particuliere beleggers doorgaans niet beschikbaar zijn. Het risico van een beleggingsfonds is sterk afhankelijk van de doelstelling die het fonds heeft. De wijze waarop De Vries Investment Services B.V. de beleggingsportefeuille samenstelt staat uitgebreid beschreven in het desbetreffende prospectus.

U zult vooraf een inschatting moeten maken over de risico's van het beleggingsfonds voordat u daarin belegt. Ook voor een beleggingsfonds kan gelden dat u de volledige inleg verliest.

Tevens kan het fonds wel of niet gebruikmaken van geleend geld om de beleggingen te financieren. Een dergelijke constructie vergroot doorgaans de koersfluctuaties van het beleggingsfonds. Daarnaast kan onderscheid worden gemaakt in open-end en closed-end beleggingsfondsen. Een open-end beleggingsfonds heeft de mogelijkheid om nieuwe aandelen uit te geven op het moment dat er nieuw geld in het beleggingsfonds stroomt. De waarde van een open-end beleggingsfonds handelt rondom de intrinsieke waarde. Een closed-end beleggingsfonds heeft niet de mogelijkheid om nieuwe aandelen uit te geven waardoor de koers afhangt van vraag en aanbod op de financiële markt. Voor closed-end beleggingsfondsen is het van belang om gebruik te maken van limiet-orders. Hierdoor wordt voorkomen dat er ongewild een transactie tot stand komt tegen een niet gewenste prijs.

Er zijn ook beleggingsproducten (indexfondsen en ETF's) die een index op de voet volgen. Ze combineren de voordelen van aandelen met die van een beleggingsfonds. Technisch gezien zijn het beleggingsfondsen waarin alle aandelen van een index zijn opgenomen in een identieke verhouding. Deze producten kunnen worden gekocht en verkocht zoals alle andere aandelen met een beursnotering, en bieden in één transactie directe belegging in een gehele index. In dergelijk producten worden de flexibiliteit en verhandelbaarheid van aandelen gecombineerd met de spreiding van een fonds. Ook hiervoor kan gelden dat u de volledige inleg verliest. Deze producten bieden daarbij een onzeker rendement waarbij u de kans loopt uw gehele inleg te verliezen.

Alternatieve beleggingen

Dit zijn beleggingen in niet traditionele beleggingscategorieën. Hieronder vallen onder meer niet beursgenoteerde beleggingsfondsen, participatiemaatschappijen, andere beleggingsvehikels en beleggingsproducten die een bovengemiddeld rendement nastreven, met veelal een bovengemiddeld of hoog risico. Daarbij wordt vaak gebruik gemaakt van bijzondere technieken en expertise. Soms belegt een investeringsvehikel (deels) in niet beursgenoteerde aandelen. Soms in startende, risicovolle ondernemingen.

Voorbeelden van alternatieve investeringen zijn hedge funds, private equity funds, fondsen die uitsluitend beleggen in ondergewaardeerde ondernemingen, fondsen die slechts in een bepaalde sector beleggen, fondsen die beleggen in afgewaardeerde vorderingen, participatiemaatschappijen en publiek/private investeringen. "Alternative investments" kenmerken zich vaak door een hoge minimum inleg, beperkte uitredingsmogelijkheden (veelal slechts één maal per maand of kwartaal, soms zelfs pas na een aantal jaren), relatief hoge instap- en managementkosten (waaronder een performance fee), beperkte of geen verhandelbaarheid, weinig transparantie, geen toezicht door toezichthoudende instanties zoals de AFM. "Alternative investments" bieden daarbij een onzeker rendement waarbij u de kans loopt uw gehele inleg te verliezen.

De beleggingen in deze categorie hebben een afwijkend risico/rendementsprofiel in vergelijking tot de traditionele beleggingscategorieën zoals aandelen en obligaties. Voor "alternative investments" geldt dat de beleggingsresultaten min of meer onafhankelijk zijn van (en daarmee een lage samenhang hebben met) die van de traditionele beleggingscategorieën. Hierdoor kan opname van alternatieve beleggingen in een portefeuille die bestaat uit aandelen en obligaties leiden tot een afname van het risico van de gehele portefeuille.

Warrants

De warrant vertoont de kenmerken van een optiecontract. De risico's die zijn verbonden aan een warrant zijn vergelijkbaar met de risico's die zijn verbonden aan het kopen van opties. De enige uitzondering hierop is dat een warrant wordt uitgegeven door een instelling in plaats van door een beurs/handelsplatform. In hoeverre de uitgevende instelling kan voldoen aan de betalingsverplichting bepaalt het verschil tussen het risico van een optie en een warrant. De risico's die zijn verbonden aan warrants zijn vergelijkbaar met de risico's die zijn verbonden aan het kopen van opties.

Opties

Een optie is een contract waarbij de partij die de optie verstrekt (de "schrijver") aan zijn wederpartij het recht toekent om een onderliggende waarde, bijvoorbeeld een pakket aandelen, gedurende of aan het einde van een

overeengekomen periode te kopen (we spreken dan van een “call-optie”) of te verkopen (we spreken dan van een “putoptie”) tegen een prijs die van te voren is bepaald of waarvan overeengekomen is op welke wijze deze bepaald zal worden. Voor dit recht betaalt de wederpartij meestal een premie aan de schrijver. De premie van de optie is veelal een fractie van de waarde van de onderliggende waarde. Hierdoor leidt een koersschommeling van de onderliggende waarde tot grotere winsten of verliezen voor de houder van een optie (de zogenaamde hefboomwerking).

Het kopen van een optie

Een optie(contract) geeft de koper het recht (niet de verplichting) om gedurende of aan het eind van een bepaalde periode een hoeveelheid van een onderliggende waarde te kopen (call-optie) of te verkopen (putoptie) tegen een vooraf overeengekomen prijs. Voor het recht dat de koper van een optie verkrijgt, betaalt de koper een premie.

Het verlies voor de koper van een optie is beperkt tot de betaalde premie. Door de hefboomwerking van de optie zal de waarde ervan echter wel sterk fluctueren.

Het risico om uw inleg te verliezen is groter dan bij een investering in hetzelfde onderliggende aandeel. De kans om de inleg volledig te verliezen neemt toe naarmate de uitoefenprijs hoger is in geval van een call-optie of lager is in geval van een putoptie.

Het schrijven van een optie

Een schrijver van een optie neemt de verplichting (geen recht) op zich om de onderliggende waarde te leveren (schrijver van call-optie) of af te nemen (schrijver van putoptie) tegen de afgesproken prijs. Hij heeft dus leveringsplicht of ontvangstplicht, waarvoor de schrijver een premie ontvangt. Om er zeker van te zijn dat een schrijver aan zijn verplichtingen kan voldoen, dient de schrijver zekerheid (margin) te stellen. De schrijver van een optie kan te maken krijgen met (onbeperkte) verliezen, die vele malen groter kunnen zijn dan de ontvangen premie. Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt tussen het gedekt en ongedekt schrijven van opties. Bij het ongedekt schrijven van opties kunnen de verliezen in principe onbeperkt zijn. Zorgvuldig afgewogen dient te worden of een dergelijke transactie voor u geschikt is, mede gelet op uw financiële positie en het doel van de belegging.

Termijncontracten

Een termijncontract is een contract waarbij de koper/verkoper zich verplicht om een vastgestelde hoeveelheid van de onderliggende waarde (aandelenindex, obligatieleningen, aardappels etc.) te kopen/verkopen tegen een vastgestelde prijs met levering op termijn. Een termijncontract kan worden gekocht of worden verkocht. De koper van een termijncontract (ook wel houder van een “long positie” genoemd) neemt de verplichting op zich om de afgesproken hoeveelheid in ontvangst te nemen en te betalen. De verkoper (houder van een “short” positie) heeft een leveringsplicht. De afwikkeling van een termijncontract is ofwel op basis van fysieke levering of op basis van cash settlement. In geval van fysieke levering verplicht men zich om de onderliggende waarde daadwerkelijk te leveren aan de tegenpartij. Ingeval van cash settlement vindt er een verrekening plaats op basis van de settlementkoers op de dag van expiratie.

Bij het aangaan van een termijncontract hoeft maar een gering deel van de werkelijke waarde te worden gestort. Een beperkte koersschommeling kan daarom tot grote verliezen (of winsten) leiden (=hefboomwerking). Voor de verplichtingen, die voortvloeien uit een dergelijke positie, moet een margin gestort worden. Deze margin geeft enige dekking voor koersverliezen maar sluit niet uit dat er een groter verlies optreedt dan de grootte van het marginbedrag.

Het verlies op een termijncontract kan aanzienlijk zijn. Het verlies hoeft niet beperkt te zijn tot de inleg. Zorgvuldig afgewogen dient te worden of dergelijke transacties voor u geschikt zijn, mede gelet op uw financiële positie en het doel van de belegging.

Financiële instrumenten met hefboomwerking

Naast de opties en de termijncontracten bestaan er ook andere financiële instrumenten met een hefboomwerking. Hefboominstrumenten zijn speculatieve beleggingsproducten en geven geen of beperkte bescherming. Een kleine procentuele verandering in een onderliggende waarde zal een hogere procentuele verandering in de waarde van het hefboominstrument opleveren. Met andere woorden, de koers van deze producten kan snel stijgen maar ook weer snel dalen. Met de aanschaf van deze instrumenten kan er worden gespeculeerd op zowel een koersstijging als een koersdaling van de onderliggende waarde. Met uitzondering van termijncontracten en opties (geschreven) is bij hefboominstrumenten de investering het maximale verlies.

De risico's die zijn verbonden aan het kopen van dergelijke producten zijn vergelijkbaar met de risico's die zijn verbonden aan het kopen van opties. Producten met een hefboomwerking zijn bijvoorbeeld turbo's en speeders.

Overige financiële instrumenten

Dit hoofdstuk kan niet alle kenmerken van alle financiële instrumenten en de daaraan verbonden risico's beschrijven. Ingeval de kenmerken van de financiële instrumenten die hierboven zijn beschreven (en waarin wordt belegd) afwijken, dient u zich van deze beleggingsrisico's op de hoogte te stellen.

Bij het kiezen van beleggingen dient een goede afweging gemaakt te worden betreffende welke financiële instrumenten binnen de beleggingsdoelstelling vallen. Aan alle vormen van beleggen zijn in meer of mindere mate risico's verbonden. Vooral het schrijven van ongedekte opties, termijncontracten (en opties op termijncontracten) kunnen zeer risicovol zijn. U dient alleen in deze risicovolle beleggingen te beleggen indien u het (eventuele) verlies kan en wil dragen en u zich terdege bewust bent van de risico's.

Kenmerken van financiële instrumenten en daaraan verbondenspecifieke risico's

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. De beleggingsonderneming is verplicht de klant hierop te wijzen. De risico's zijn afhankelijk van de beleggingscategorie. Een belegging kan in meer of mindere mate speculatief zijn. Meestal geldt dat een belegging met een hoger verwacht rendement grotere risico's met zich mee brengt. Zeker bij beleggen in buitenlandse financiële instrumenten kan de overheidspolitiek in het desbetreffende land gevolgen hebben voor de waarde van de belegging. Daarnaast dient bij het beleggen in niet-euro genoteerde financiële instrumenten rekening te worden gehouden met het valutakoersrisico.

Hieronder worden allereerst de belangrijkste risico's voor de klant beschreven en vervolgens de kenmerken van de financiële instrumenten waarin door de klant belegd kan worden en de daaraan verbonden specifieke beleggingsrisico's.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico hangt af van het volume van de transacties in het effect en van de free float (vrij verhandelbare aandelen). Bij onvoldoende liquiditeit van de markt loopt de belegger het risico zijn effecten niet tegen de marktprijs te kunnen verkopen. In principe dient er onderscheid te worden gemaakt tussen een illiquiditeit die wordt veroorzaakt door het spel van vraag en aanbod, en een illiquiditeit die te wijten is aan de desbetreffende effecten verbonden eigenschappen of aan de marktgebruiken. De illiquiditeit is afhankelijk van vraag en aanbod. Er is sprake van illiquiditeit als er (bijna) alleen aanbod voor of (bijna) alleen vraag naar een effect tegen een zekere koers bestaat. Onder deze omstandigheden is de uitvoering van een aan- of verkooporder niet onmiddellijk of alleen gedeeltelijk (gedeeltelijke uitvoering) mogelijk tegen ongunstige voorwaarden. Een illiquiditeit door de aan een waardepapier verbonden eigenschappen of de marktgebruiken doet zich bijvoorbeeld voor bij een lange overschrijvingsprocedure na transacties van aandelen op naam, lange uitvoeringstermijnen als gevolg van marktgebruiken of andere beperkingen op de handel of een behoefte aan liquiditeit op korte termijn die niet door de verkoop van effecten kan worden gedekt.

Zo is de veilinghandel bijvoorbeeld bedoeld voor minder liquide fondsen. Er vindt geen doorlopende handel plaats, omdat het aantal binnenkomende orders te klein is voor een evenwichtige prijsvorming. Door de verhandeling te beperken tot twee één of meerdere momenten op de dag vindt een concentratie van orders plaats, waarmee de kans op matching wordt vergroot en de kwaliteit van de prijsvorming verbetert. Omdat er maar twee keer één of meerdere keren per dag gehandeld wordt in deze fondsen, dient de klant zich bij het plaatsen van de order te realiseren dat de laatst bekende koersgegevens sterk kunnen afwijken van de koers waar uiteindelijk tegen gehandeld wordt.

Valutarisico

Zoals eerder beschreven dient bij het beleggen in niet-euro genoteerde financiële instrumenten rekening te worden gehouden met het valutakoersrisico. Aangezien valutakoersen ten opzichte van elkaar fluctueren, bestaat er een valutakoersrisico als effecten in een vreemde valuta uitgedrukt zijn. De fundamentele elementen die valutakoersen van een land kunnen beïnvloeden zijn vooral het inflatiepercentage van een land, het verschil in rentevoet in vergelijking met het buitenland, de beoordeling van de ontwikkeling van de conjunctuur, de politieke situatie en de veiligheid van de belegging. Bovendien kunnen gebeurtenissen op psychologisch gebied, zoals een politieke vertrouwenscrisis, de munt van een land verzwakken. Wanneer u bij Binck Bank beschikt over een rekening courantsaldo in Amerikaanse dollars dat niet is gedekt in - in dollars genoteerde - aandelen (hedging), en

vice versa, dan loopt u over dit saldo een valutakoersrisico.

Koers- en marktrisiko

De koers van aandelen kan aan onvoorziene schommelingen onderhevig zijn, waardoor er risico op verlies bestaat. Koersstijgingen of -dalingen op korte, middellange of lange termijn wisselen elkaar af, zonder dat het mogelijk is de lengte van een dergelijke cyclus te bepalen. In principe moet er onderscheid worden gemaakt tussen het algemene marktrisiko en het specifieke risico. Het marktrisiko is het risico dat samenhangt met de volatiliteit of beweeglijkheid van de totale aandelenmarkt. Het specifieke risico is het risico dat samenhangt met de volatiliteit of beweeglijkheid van de individuele beleggingen in de portefeuille. Indien u meer spreiding van fondsen in verschillende sectoren aanbrengt binnen de portefeuille, zal het specifieke risico afnemen. Elk van beide risico's, alleen of samen beschouwd, beïnvloedt de ontwikkeling van de aandelenkoers.

Faillissementsrisico

De koper van aandelen is geen schuldeiser, maar een kapitaalbrenger waardoor hij of zij mede-eigenaar van de kapitaalvennootschap wordt. Er wordt deelgenomen aan de ontwikkeling van de vennootschap en aan de daaraan verbonden kansen en risico's, wat tot onvermoede ontwikkelingen van de belegging kan leiden. In het uiterste geval kan het voorkomen dat de uitgevende vennootschap failliet gaat, wat volledig verlies van de belegde sommen tot gevolg kan hebben.

Over het algemeen zijn financiële markten geregleerde markten waarbij ondernemingen aan strenge eisen moeten voldoen om een notering te krijgen of te behouden. Er zijn echter ook niet of minder geregleerde markten waar maar zeer minimale minder eisen gelden. De risico's voor beleggers op de niet of minder geregleerde markten zijn echter aanzienlijk. Voorbeelden van niet of minder geregleerde markten zijn Alternext in Frankrijk en de OTC Bulletin Board de Verenigde Staten. In het geval van Alternext mag de onderneming maximaal twee jaar te bestaan en mogen veel nieuwe Europese regelgeving, zoals de boekhoudregels IFRS, links gelegen laten worden. In sommige gevallen is niet eens een door de toezichthouder goedgekeurd prospectus verplicht.

Debiteuren- of kredietrisico

De waarde van een obligatie wordt in de eerste plaats bepaald door de verwachting over de vraag of een uitgevende instelling (de debiteur) zijn rente- en aflossingsverplichtingen kan nakomen. Hoe groter de kredietwaardigheid van een uitgevende instelling, hoe lager het rentepercentage op de lening zal zijn. Obligaties waarop ten opzichte van staatsleningen een zeer hoge rente wordt vergoed, worden 'high yield' obligaties of ook wel junkbonds genoemd. Bij dergelijke leningen is het debiteurenrisico voor de belegger relatief het grootst.

Renterisiko

De relatieve onzekerheid met betrekking tot de rentevoet heeft tot gevolg dat de koper van een vastrentend effect het risico van een koersdaling loopt als de rentevoet verhoogt stijgt. De gevoeligheid van een obligatie voor een koersstijging hangt vooral af van de resterende looptijd en van het nominale niveau van de rente.

Overige risico's

We noemen hier nog het inflatierisico (het risico dat de koopkracht van de euro afneemt), het politieke risico (overheidsmaatregelen die de belegger benadelen) en het psychologische risico (tendensen, opinies of geruchten die belangrijke koersveranderingen tot gevolg kunnen hebben).

De kenmerken van de Effecten waarop de diensten betrekking hebben, waaronder de aan die Effecten verbonden specifieke beleggingsrisico's, zijn in het aan Cliënt verstrekte promotie- en informatiemateriaal, waaronder de beschrijving in Bijlage Toelichting Asset Classes, alsook in een persoonlijk intakegesprek aan Cliënt medegedeeld en nader toegelicht. Deze toelichting is niet uitputtend. De Vries Investment Services B.V. zal Cliënt op diens eerste verzoek aanvullende informatie verstrekken.